รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การค้าต่างประเทศ, กรม. มาตรฐานข้าวไทย พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ: กรมการค้าต่างประเทศ.

กเรนทร์ ถาวร. 2546. องค์ประกอบปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของการส่งออกข้าวของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จรัญ มะลูลีม. 2545. โลกมุสลิม: 9, 11 กันยายน 2001. วารสารเอเชียปริทัศน์. 23 (ก.ค. – ธ.ค.)

จรัญ มะลูลีม และอิมรอน มะลูลีม. 2534. อิหร่าน. ใน บทนำในตะวันออกกลาง, หน้า 61 – 107. กรุงเทพฯ: พิมพ์สวย.

ชณัฐฐา อยู่เสนาสน์. 2539. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาส่งออกข้าวของไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ดลยา เทียนทอง. 2546. อิหร่าน. ใน ยุทธศาสตร์ของไทยในการยกระดับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้ากับประเทศในเอเชีย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดลยา เทียนทอง และศราวุฒิ อารีย์. 2549. ทิศทางนโยบายต่างประเทศไทยต่ออิหร่านยุคโลกาภิวัตน์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารยังไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

ต่างประเทศ, กระทรวง. 2548. ข้อมูลทั่วไปของอิหร่าน [Online]. Available from: http://www.mfa.go.th/web/848.php?id=354 [27 มิถุนายน 2548].

นพดล ทองมี. 2548. ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย – อิหร่านจากอดีตถึงปัจจุบัน. ใน มิตรภาพไทย – อิหร่าน ความสัมพันธ์อันดีที่ใกล้ชิดกว่า 400 ปี. สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงเตหะราน.

นิติยา สังขปรีชา. 2542. การวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดส่งออกข้าวไทยและข้าวสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิรันดร์ นิรันดร์นุต. 17 กุมภาพันธ์ 2549. เจ้าหน้าที่ฝ่ายเศรษฐกิจและธุรกิจระหว่างประเทศ สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์.

นิสิต ธีรสุขพิมล. 2538. การวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการส่งออกของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บาทแข็งฉุดข้าว – มันแบกสต็อกอ่วม. (5 -11 พฤษภาคม 2549). กรุงเทพธุรกิจ: B13.

ผาณิต ชัยรุ่งโรจน์ปัญญา. 2545. การวิเคราะห์อุปสงค์ของการส่งออกข้าวหอมและข้าวขาว 100% ของประเทศไทยไปยังประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พาณิชย์, กระทรวง. การค้าระหว่างประเทศของไทย [Online]. Available from: http://www.moc.go.th.

พัทรนิพรรณ เขมะโยธิน. 14 กรกฎาคม 2549. บริษัท เพรสซิเด้นท์ อะกริ เทรดดิ้ง จำกัด. สัมภาษณ์.

รายงานการประชุมพิจารณาจัดทำ Preferential Tariff Arrangement (PTA) ระหว่างไทย – อิหร่าน. 2547. แหล่งที่มา: http://www.wtothailand.or.th/jointwto.php?trans_id=1682.

รุจจ์ ทรัพย์นิรันดร์. 17 กุมภาพันธ์ 2549. กรรมการสมาคมผู้ส่งข้าวออกต่างประเทศ. สัมภาษณ์.

ไรน่าน อรุณรังษี. 2544. อิหร่าน อู่แห่งอารยธรรม. ศูนย์วัฒนธรรม สถานเอกอัครราชทูต สาธารณรัฐอิสลามแห่งอิหร่าน.

วรลักษณ์ โชตานนท์. 2543. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกลำไยของไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วราภรณ์ เอี่ยมไพโรจน์. 2545. การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจของการส่งออกข้าวนึ่งของไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เศรษฐกิจการพาณิชย์, กรม. ไม่ระบุปีที่พิมพ์. สถานการณ์ตะวันออกกลางกับการค้าของไทย. กรุงเทพฯ: สำนักเจรจาการค้าทวิภาคี กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์.

ศูนย์วัฒนธรรม สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐแห่งอิหร่าน. 2546. ความสัมพันธ์อิหร่าน – ไทย ทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ศูนย์วัฒนธรรม สถานเอกอัครราชทูต สาธารณรัฐแห่งอิหร่าน.

สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงเตหะราน. 2548. มิตรภาพไทย – อิหร่าน ความสัมพันธ์อันดีที่ใกล้ชิดกว่า 400 ปี.

สมัย โกรทินธาคม. 2543. การวิเคราะห์สาเหตุโดยวิธี "ส่วนแบ่งตลาดคงที่". กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุวภัทร แจ่มใส. 17 กุมภาพันธ์ 2549. หัวหน้ากลุ่มงานตะวันออกกลาง และแอฟริกา กรมเจรจาการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. สัมภาษณ์.

อรรัตน์ นิ่มเปีย. 2545. การวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดและอุปสงค์ส่งออกข้าว 100% ของไทย ภายใต้ข้อผูกพันทางการค้าขององค์การการค้าโลก. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อเนก เศวตวรรณโชติ. 2546. ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออกเครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ และส่วนประกอบของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

Ali Akbar Nazari. 7 สิงหาคม 2549. Embassy of the Islamic Republic of Iran. สัมภาษณ์.

Bahmani – Oskooee, M. 1986. Determinants of International Trade Flows: The Case of Developing Country. Journal of Development Economics, 20: 107 – 123.

Chantal P. Nielsen. 2002. International Rice Trade. Veitnum in the International Rice Market.

Engle and C.W.J. Granger. 1987. Cointegration and Error Correction: Representation, Estimation and Testing. Econometica, Vol. 55, N.2: 251 – 276. อ้างถึงใน อัครพงศ์ อั้นทอง. 2546. คู่มือการใช้โปรแกรม EViews เพื่อการวิเคราะห์ Unit Root, Cointegration และ Error Correlation Model (ตามวิธีการของ Engle and Granger). สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Khan, M.S. 1974. Import and Export Demand in Developing Country. IMF Staff Papers, 21: 678 – 693. Cited in M. Faruk Aydin. 2004. Export Supply and Import Demand Models for the Turkish Economy. Research Department Working Papers, 04/09.

Peter G. Warr and Frances J. Wollmer. 1995. The International Demand for Thailand's Rice Export. Australian National University.

Pongpisanupichit, J. 1974. Export Performance of Developing ECAFE Countries: The Case of Thailand. Bangkok: Master Degree Thesis, Thammasat University.

The World Factbook. 2006. Iran [Online]. Available from: http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/ir.html [2006, December 12]

Warner, D. and M.E. Kreinin. 1983. Determinants of International Trade Flows. The Review of Economics and Statistics, 65: 96 – 104.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

มาตรฐานข้าวไทย พ.ศ. 2540

มาตรฐานสินค้าข้าว[1]

หมวด 1 คำนิยาม

ความหมายที่ใช้ในมาตรฐานนี้ มีดังนี้

1. มาตรฐานสินค้าข้าว (Rice Standards) หมายถึง ข้อกำหนดขั้นต่ำสำหรับข้าวแต่ละประเภทและชนิด สำหรับการค้าภายในประเทศและการค้าระหว่างประเทศ
2. ข้าว (Rice) หมายถึง ข้าวเจ้าและข้าวเหนียว (Oryza sativa L.) ไม่ว่าจะอยู่ในรูปใด
3. ข้าวเปลือก (Paddy) หมายถึง ข้าวที่ยังไม่ผ่านการกะเทาะเอาเปลือกออก
4. ข้าวกล้อง (Cargo rice; Loonzain rice, Brown rice, Husked rice) หมายถึงข้าวที่ผ่านการกะเทาะเอาเปลือกออกเท่านั้น
5. ข้าวขาว (White rice) หมายถึง ข้าวที่ได้จากการนำข้าวกล้องเจ้าไปขัดเอารำออกแล้ว
6. ข้าวเหนียวขาว (White glutinous rice) หมายถึง ข้าวที่ได้จากการนำข้าวกล้องเหนียวไปขัดเอารำออกแล้ว
7. ข้าวนึ่ง (Parboiled rice) หมายถึง ข้าวเจ้าที่ได้ผ่านกระบวนการทำข้าวนึ่งและขัดเอารำออกแล้ว
8. พื้นข้าว (Rice classification) หมายถึง เมล็ดข้าวที่มีขนาดความยาวระดับต่างๆ ตามที่กำหนด ซึ่งเป็นส่วนผสมของข้าวแต่ละชั้นตามอัตราส่วนที่กำหนด
9. ชั้นของเมล็ดข้าว (Classes of rice kernels) หมายถึง ชั้นของเมล็ดข้าวที่แบ่งตามระดับความยาวของข้าวเต็มเมล็ด
10. ส่วนของเมล็ดข้าว (Parts of rice kernels) หมายถึง ส่วนของข้าวเต็มเมล็ดแต่ละส่วนที่แบ่งตามความยาวของเม็ดออกเป็น 10 ส่วนเท่าๆ กัน
11. ข้าวเต็มเมล็ด (Whole kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวที่อยู่ในสภาพเต็มเมล็ดไม่มีส่วนใดหักและให้รวมถึงเมล็ดข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 9 ส่วนขึ้นไป
12. ต้นข้าว (Head rice) หมายถึง เมล็ดข้าวหักที่มีความยาวมากกว่าข้าวหักแต่ไม่ถึงความยาวของข้าวเต็มเมล็ด และให้รวมถึงเมล็ดข้าวแตกเป็นซีกที่มีเนื้อที่เหลืออยู่ตั้งแต่ร้อยละ 80 ของเมล็ด
13. ข้าวหัก (Brokens) หมายถึง เมล็ดข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 2.5 ส่วนขึ้นไปแต่ไม่ถึงความยาวของต้นข้าว และให้รวมถึงเมล็ดข้าวแตกเป็นซีกที่มีเนื้อที่เหลืออยู่ไม่ถึงร้อยละ 80 ของเมล็ด
14. ปลายข้าวซีวัน (Small brokens C1) หมายถึง เมล็ดข้าวหักขนาดเล็กที่ร่อนผ่านตะแกรงโลหะระกลมเบอร์ 7

---

[1] คัดลอกบางส่วนจากหนังสือมาตรฐานข้าวไทย 2540

15. ข้าวเมล็ดสีต่ำกว่ามาตรฐาน (Undremilled kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวที่ผ่านการขัดสีต่ำกว่าระดับการสีที่กำหนดไว้สำหรับข้าวแต่ละชนิด
16. ข้าวเมล็ดแดง (Red kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวที่มีรำสีแดงหุ้มอยู่ทั้งเมล็ดหรือติดอยู่เป็นบางส่วนของเมล็ด
17. ข้าวเมล็ดเหลือง (Yellow kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวที่มีบางส่วนของเมล็ดกลายเป็นสีเหลืองอย่างชัดแจ้งรวมทั้งเมล็ดข้าวนึ่งที่เป็นสีน้ำตาลอ่อนบางส่วนหรือทั้งเมล็ด
18. ข้าวเมล็ดดำ (Black kernels) หมายถึงเมล็ดข้าวนึ่งที่เป็นสีดำทั้งเมล็ดรวมทั้งที่เป็นสีน้ำตาลแก่ทั้งเมล็ด
19. ข้าวเมล็ดดำบางส่วน (Partly black kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวนึ่งที่เป็นสีดำรวมทั้งที่เป็นสีน้ำตาลแก่ ตั้งแต่ 2.5 ส่วนขึ้นไปแต่ไม่ถึงเต็มเมล็ด
20. ข้าวเมล็ดจุดดำ (Peck kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวนึ่งที่เป็นสีดำอย่างชัดแจ้งรวมทั้งที่เป็นสีน้ำตาลแก่อย่างชัดแจ้ง ไม่ถึง 2.5 ส่วน
21. ข้าวเมล็ดท้องไข่ (Chalky kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวเจ้าที่เป็นสีขาวขุ่นเหมือนชอล์คมีเนื้อที่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปของเนื้อที่เมล็ดข้าว
22. ข้าวเมล็ดเสีย (Damaged kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวที่เสียอย่างเห็นได้ชัดแจ้งด้วยตาเปล่าซึ่งเกิดจากความชื้น ความร้อน เชื้อรา แมลง หรืออื่นๆ
23. ข้าวเมล็ดลีบ (Undeveloped kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวที่ไม่เจริญเติบโตตามธรรมดาที่ควรจะเป็น มีลักษณะแฟบ แบน
24. ข้าวเมล็ดอ่อน (Immature kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวที่มีสีเขียวอ่อนได้จากข้าวเปลือกที่ยังไม่แก่
25. เมล็ดพืชอื่น (Other seeds) หมายถึง เมล็ดพืชอื่นๆ ที่มิใช่เมล็ดข้าว
26. วัตถุอื่น (Foreign matter) หมายถึง สิ่งอื่นๆ ที่มิใช่ข้าวรวมทั้งแกลบและรำที่หลุดจากเมล็ดข้าว
27. ระดับการสี (Milling degree) หมายถึง ระดับของการสีข้าว
28. ตะแกรง (Sieve) หมายถึง ตะแกรงโลหะรูกลมเบอร์ 7 หรือหนา 0.79 มิลลิเมตร (0.031 นิ้ว) และเส้นผ่านศูนย์กลางรู 1.75 มิลลิเมตร (0.069 นิ้ว)
29. ร้อยละ หมายถึง ร้อยละโดยน้ำหนัก ยกเว้นร้อยละของพื้นข้าว เป็นร้อยละโดยปริมาณ

หมวด 2 ชั้นของเมล็ดข้าวและระดับการสี

30. ชั้นของเมล็ดข้าว ให้แบ่งชั้นของเมล็ดข้าวออกเป็น 4 ชั้น ดังนี้

30.1. ข้าวเมล็ดยาว ชั้น 1 (Long grain class 1) คือข้าวเต็มเมล็ดที่มีขนาดความยาวเกิน 7.0 มิลลิเมตร

30.2. ข้าวเมล็ดยาว ชั้น 2 (Long grain class 2) คือข้าวเต็มเมล็ดที่มีขนาดความยาวเกิน 6.6 มิลลิเมตร ถึง 7.0 มิลลิเมตร

30.3. ข้าวเมล็ดยาว ชั้น 3 (Long grain class 3) คือข้าวเต็มเมล็ดที่มีขนาดความยาวเกิน 6.2 มิลลิเมตร ถึง 6.6 มิลลิเมตร

30.4. ข้าวเมล็ดสั้น (Short grain) คือข้าวเต็มเมล็ดที่มีขนาดความยาวไม่เกิน 6.2 มิลลิเมตร

31. ระดับการสี ให้แบ่งระดับการสีออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

31.1. สีดีพิเศษ (Extra well milled) คือการสีขัดเอารำออกทั้งหมดจนเมล็ดข้าวมีลักษณะสวยงามเป็นพิเศษ

31.2. สีดี (Well milled) คือการสีขัดเอารำออกทั้งหมดจนเมล็ดข้าวมีลักษณะสวยงามดี

31.3. สีดีปานกลาง (Reasonably well milled) คือการสีขัดเอารำออกเป็นส่วนมากจนเมล็ดข้าวมีลักษณะสวยงามพอสมควร

31.4. สีธรรมดา (Ordinarily milled) คือการสีขัดเอารำออกแต่เพียงบางส่วน

หมวด 3 ประเภทและชนิดของข้าว

32. ประเภทของข้าว ให้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

32.1. ข้าวขาว

32.2. ข้าวกล้อง

32.3. ข้าวเหนียวขาว

32.4. ข้าวนึ่ง

33. ชนิดของข้าวขาว ให้แบ่งข้าวขาวออกเป็น 13 ชนิด ดังนี้

33.1. ข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 1

33.2. ข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 2

33.3. ข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 3

33.4. ข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์

33.5. ข้าวขาว 10 เปอร์เซ็นต์

33.6. ข้าวขาว 15 เปอร์เซ็นต์

33.7. ข้าวขาว 25 เปอร์เซ็นต์เลิศ

33.8. ข้าวขาว 25 เปอร์เซ็นต์

33.9. ข้าวขาว 35 เปอร์เซ็นต์

33.10. ข้าวขาว 45 เปอร์เซ็นต์

33.11. ข้าวขาวหักเอวันเลิศพิเศษ

33.12. ข้าวขาวหักเอวันเลิศ

33.13. ข้าวขาวหักเอวันพิเศษ

34. ชนิดของข้าวกล้อง ให้แบ่งข้าวกล้องออกเป็น 6 ชนิด ดังนี้

34.1. ข้าวกล้อง 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 1

34.2. ข้าวกล้อง 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 2

34.3. ข้าวกล้อง 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 3

34.4. ข้าวกล้อง 5 เปอร์เซ็นต์

34.5. ข้าวกล้อง 10 เปอร์เซ็นต์

34.6. ข้าวกล้อง 15 เปอร์เซ็นต์

35. ชนิดของข้าวเหนียวขาว ให้แบ่งข้าวเหนียวขาวออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

35.1. ข้าวเหนียวขาว 10 เปอร์เซ็นต์

35.2. ข้าวเหนียวขาว 25 เปอร์เซ็นต์

35.3. ข้าวเหนียวขาวหักเอวัน

36. ชนิดของข้าวนึ่ง ให้แบ่งข้าวนึ่งออกเป็น 9 ชนิด ดังนี้

36.1. ข้าวนึ่ง 100 เปอร์เซ็นต์คัด

36.2. ข้าวนึ่ง 100 เปอร์เซ็นต์

36.3. ข้าวนึ่ง 5 เปอร์เซ็นต์คัด

36.4. ข้าวนึ่ง 5 เปอร์เซ็นต์

36.5. ข้าวนึ่ง 10 เปอร์เซ็นต์คัด

36.6. ข้าวนึ่ง 10 เปอร์เซ็นต์

36.7. ข้าวนึ่ง 15 เปอร์เซ็นต์

36.8. ข้าวนึ่ง 25 เปอร์เซ็นต์

36.9. ข้าวนึ่งหักเอวัน

เงื่อนไขการส่งออกข้าวของไทยไปอิหร่าน[2]

General Terms and Conditions No.R1-Th

Purchase of Thai Rice on **F.O.B.** stowed and trimmed including dunnage and mats basis by Government Trading Corporation of Iran, No. 43 Jahad square, Tehran, **Islamic Republic of Iran**, Telex Nos 213720/212369/214163 GTC IR, telephone No 8957471-76 and fax No. 8305333, hereinafter called the buyer, will be based on general terms and conditions as follows:

1- Commodity / Specifications:

Thai white Rice 100 pct grade "B" of current crop as per Thai rice standard 1997,except that

* Total percentage of red, under milled ,yellow, damaged, undeveloped, immature kernels, other seeds and foreign matters upto 1 (one)pct is acceptable provided that yellow or damaged kernels do not exceed 0.75 pct (zero point seven five).

In case the sum of the above items exceed 0.65 pct, unit price decreases by 0.1 pct for each 0.1 pct increase over 0.65 pct.

The goods should be examined for radioactivity measurement in Thailand , and this regard the seller is required to submit a certificate from the secretary general , office of atomic energy for peace , Bangkok, Thailand indicating that total activity of radioactive elements especially CS 137 and SR 90 are not exceeding 10 becquerels per kg. The certificate is to be supported with the detailed radioactive analysis of rice and the measurement procedure. original and copy of the above mentioned certificate should be sent directly to the buyer along with non negotiable copies of shipping documents.

2- Packing:

Cargo is to be packed in 50kgs net polypropylene bags. Weight of each empty polypropylene bag to be minimum 150 grams. The bags should be new, strong, and suitable for export, and double stitched.

3- Marking:

---

[2] ผู้กำหนดเงื่อนไขคือ G.T.C. ดูข้อมูลเพิ่มเติม www..gtcir.com

Bags are to be marked on one side with the mark of the seller or shipper and crop year; on the other side with the letters **" G.T.C"**, the weight of 50kgs and the name of the buyer in Persian language.

4- Origin:

Thailand

5- Loading Port(s):

Bangkok (one berth) and/or Kohsichang.

Charges due to loading in Kohsichang will be borne by the seller.

6- Loading Terms:

Lay time for loading is to begin at 17:00 hours if notice of readiness (N.O.R.) presented before noon (12:00 included) and at 08:00 hours of next working day if N.O.R. presented after noon (always whether in port or not/whether in berth or not/whether in free pratique or not/whether custom cleared or not). Written N.O.R. is to be tendered to the relevant agents in ordinary office hours. Saturday afternoon, Sunday and official holidays are excepted.

Rate of loading: 450 metric tons per weather working day per hatch/hook

A hatch that is capable of being worked by two gangs simultaneously shall be counted as two hatches.

Laydays are to be calculated on gross weight basis per weather working day of 24 consecutive hours. Time from noon Saturday to 08:00 hours Monday and from 17:00 hours of the day preceding an official holiday until 08:00 hours of the next working day excepted, unless used. If used, actual time used to count.

Acceptance/rejection of the vessel should be declared by the seller within 24 hours from receipt of vessel's nomination; otherwise, the vessel is deemed as accepted by the seller.

Ten days vessel's arrival notice and definite five days vessel's arrival notice are to be advised to the seller.

The use of hand hooks is prohibited: otherwise, the buyer's representative(s)/inspection company shall have the right to stop loading and have the seller remove damaged bags. The relevant time will be counted as laytime.

7- Demurrage / Despatch:

Demurrage rate per day:

Cargo tonnage (net)	**Demurrage**
below 14250 metric ton	USD 8000
From14250 upto 19000 metric ton	USD 10000
19000 metric ton and more	USD 12000

Fraction of a day is to be calculated on pro rata basis

Dispatch rate: Half demurrage on working time saved basis

Demurrage/dispatch is to be settled between the seller and the carrier directly within 30 days after bill of lading date. meanwhile the seller should provide copies of notice of readiness and statement of facts of relevant vessel for the buyer within 20 days after bill of lading date.

8- Inspection:

Inspection of quality and quantity and packing condition of the goods is to be carried out at loading point and at loading time and the relevant certificate including test report (T.R) to be issued by an inspection company nominated by the buyer. Inspection fees are to be paid by the seller. Furthermore, the buyer shall have the right to send it's representative(s) to the loading port(s) to survey the quality and quantity of the goods and to countersign the inspection certificate(s).In this case the seller must provide facilities for the said representative(s) to visit and inspect all phases i.e. production, storage, transportation, and loading. In case the advising bank is not in receipt of the specimen signature of the representative(s) in time, the signature(s) is to be verified by embassy or cunsulate of the **Islamic Republic of Iran** in **Thailand**.

9- Fumigation:

Holds of the vessel must be fumigated before loading and also after completion of loading. The fumigation charges, and time lost are on the seller's account.

*The above time consists of fumigation operation plus exposure time.

*Using Aluminium Phosphide as fumigant is preferable.

10- Performance Guarantee:

The seller will have to submit within seven working days after conclusion of the purchase contract an unconditional performance bond guarantee (P.B.G.) equal to five pct of total value of the contract, which should be issued by **Bank Melli Iran in Tehran**. The said P.B.G.is to remain valid until three months after completion of shipment (to be advised to issuing bank by the buyer) and be extensible for an additional period of three months if required by the buyer.

11- Payment:

After receipt of the seller's P.B.G., the buyer will open an unconfirmed, irrevocable, and non-transferable letter of credit in favor of the seller through **Central Bank of the Islamic Republic of Iran** to cover the value of the contract, payable against presentation of the following shipping documents:

1 Commercial invoice issued by the seller. The original is to be certified or legalized or visaed by chamber of commerce and also embassy or consulate of the **Islamic Republic of Iran** in beneficiary's country.

2 Certificate of origin issued by chamber of commerce. The original is to be certified or legalized or visaed by embassy or consulate of the **Islamic Republic of Iran** in Thailand.

3 Certificate of inspection (C.O.I),to be issued as per inspection provision of this text.The original should be legalized or certified or visaed by Thai chamber of commerce.

3 - 1) Test report (T.R) should be issued by the inspection company at the seller's account, the said certificate is to be enclosed with certificate of inspection.

3 - 2) In case the buyer nominates any representative, inspection certificate should be countersigned by one of the representatives.

3 - 3) In case an Iranian inspection company is nominated, legalization or certification of the inspection certificate(s) by the chamber of commerce of Thailand is not required.

4 Full set of clean on board bill(s) of lading (marked " Freight payable as per charter party " or " Freight collect ").The said B(s)/L should be signed by master of the vessel or his authorized representative(s) in Bangkok and/or kohsichang.

5 Health certificate issued by competent official authorities, certifying that:

The rice is fit for human consumption.

Aflatoxin (B1) is not exceeding 5 PPB

Aflatoxins (total including B1)are not exceeding 30 PPB

Ochratoxin (A) is not exceeding 5 PPB

Deoxynivalenol is not exceeding 1000 PPB

Zearalenone is not eceeding 200 PPB

Original is to be certified or legalized or visaed by embassy or consulate of the Islamic Republic of Iran.

* The seller should inform the buyer the name of authority that will issue health certificate within a few days after conclusion of contract.

6 Phytosanitary certificate evidencing that the rice is substantially free from Trogoderma Granarium and other injurious pests and diseases. The certificate is to be issued by department of agriculture , ministry of agriculture and cooperatives Bangkok, Thailand.

7 Certificate of fumigation certifying that the goods have been fumigated after completion of loading and vessel's holds prior to loading. The certificate is to be issued by the inspection company or its authorized agent.

8 Photocopy of receipt of an international air courier indicating that the non-negotiable copies of full set of the shipping documents have been received by them for prompt delivery to the buyer.

9 Packing list.

Note:

1 All the required documents are to be prepared in one original and four copies except bill of lading which should be prepared in four originals and two copies, and receipt of international air courier in one photocopy. (original is not required).

1-1- Two originals of phytosanitary certificate is required of which one should be dispatched directly to the buyer along with non- negotiable copies of shipping documents by express air courier.

2 L/C number and the name of government trading corporation of Iran as notify party should be mentioned on all documents.

3 "IF ANY AMOUNT PAYABLE UNDER THIS L/C IS NOT POSSIBLE TO BE PAID IN USD, IT WILL BE PAID IN ANY OTHER FREELY USABLE CURRENCY SPECIFIED BY THE L/C BENEFICIARY OR THE FINANCING BANK, AS THE CASE MAYBE, BY CONVERTING THE USD AMOUNT TO THE RELEVANT CURRENCY AT THE REPRESENTATIVE EXCHANGE RATE ANNOUNCED BY THE CURRENCY ISSUING CENTRAL BANK, TWO WORKING DAYS PRIOR TO THE PAYMENT DATE AND AVAILABLE ON THE IMF WEBSITE: WWW.IMF.ORG".

12- Insurance:

Cargo insurance is to be arranged by the buyer and on its own account. Underwriter's name should be mentioned on all documents.

13- Force Majeure:

Force majeure is defined by the buyer as follows:

War

Strike

Act of God beyond the control of human being.

14- Dispute Settlement:

Disputes will be solved amicably; otherwise, must be finally and exclusively settled in the **Islamic Republic of Iran** courts and in accordance with the Iranian law and regulations.

15- Other Terms:

1 Charter party bill of lading is acceptable.

2 Presentation of third party documents except the seller's commercial invoice, is acceptable.

3 The seller must inform the buyer of the needed amendments (if any) within Max two working days after receipt of the L/C.

4 The seller shall not pay any commission to any person or company.

5 Partial shipment and partial negotiation of documents are not allowed.

6 All banking expenses / charges outside Iran will be on the seller's account.

7 All costs in connection with loading operations will be on the seller's account.

8 This text R1-Th is an integral part of the contract. In case of any contradiction between contents of this text and the contract, the content of the contract shall prevail.

9 The contract is concluded via exchange of telex messages, otherwise, the seller should submit the original texts of correspondence to the buyer within seven days after conclusion of the contract.

การชำระเงินโดยเล็ตเตอร์ออฟเครดิต (Documentary Letter of Credit) หรือ การเปิด L/C (แผนภาพที่2)

1. เมื่อผู้ซื้อ (Importer) และผู้ขาย (Exporter) ได้ตกลงเงื่อนไขเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าเรียบร้อยแล้ว ผู้ซื้อสินค้า (Importer) จะไปเปิดเครดิต (L/C) กับธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank) ในประเทศตน ซึ่งเรียกธนาคารพาณิชย์ผู้เปิด L/C นั้นว่า Issuing Bank (ธนาคารผู้เปิด L/C) Issuing Bank จะเลือกพิจารณาเปิด L/C ให้แก่ผู้ซื้อ (Importer) โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาเช่นเดียวกับการของสินเชื่อประเภทอื่นๆ ของลูกค้า

2. เมื่อผู้ซื้อ (ลูกค้า) ยื่นคำขอเปิด L/C เพื่อส่งสินค้าเข้า ต่อธนาคาร เจ้าหน้าที่ของธนาคารต้องรู้ก่อนว่า ลูกค้าขอให้ธนาคารเปิดเครดิตชนิดใด

3. ถ้าลูกค้าขอเปิด L/C เป็นเครดิตชนิดเพิกถอนได้ (Revocable Credit) ก็ไม่มีปัญหาเรื่องการพิจารณาเท่าใดนัก

4. ถ้าลูกค้าขอเปิด L/C เป็นเครดิตชนิดเพิกถอนไม่ได้ (Irrevocable Credit) ธนาคารจะต้องสอบถามวัตถุประสงค์ในการเจรจาขอเปิด L/C เพื่อสั่งสินค้าเข้าจากต่างประเทศว่า สินค้าที่สั่งเข้ามาเพื่อนำไปใช้วัตถุประสงค์อะไร

5. ต้องสืบทราบคุณสมบัติของผู้ซื้อขอเปิด L/C ทั้งลูกค้ารายเก่าและรายใหม่ของธนาคาร

6. เจ้าหน้าที่ผู้สัมภาษณ์ หรือเจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาสินเชื่อ ก่อนจะอนุมัติการขอเปิดเครดิตแต่ละครั้ง จะต้องพิจารณาถึงสภาพภาวะทางเศรษฐกิจ (Economic Conditions)

7. เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาสินเชื่อ จะต้องเป็นนักพยากรณ์ทางเศรษฐกิจ และมีความรอบรู้ถึงสภาพทางเศรษฐกิจหรือการค้าโดยทั่วไป ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อสินค้าที่สั่งเข้า เช่น สินค้าที่สั่งเข้า ประเทศอื่นผลิตได้ดีกว่า ทั้งในด้านปริมาณหรือคุณภาพ หรือผลิตได้ในราคาที่ต่ำกว่า นอกจากนั้น ยังต้องเข้าใจถึงสภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการเพิ่มอัตราภาษี และกฎข้อบังคับอื่นๆ

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. เมื่อพิจารณาเห็นสมควรให้ลูกค้าผู้ยื่นคำขอเปิดเครดิตได้ ลูกค้าผู้ยื่นคำขอเปิดเครดิต (ผู้ซื้อสินค้า) จะต้องยื่นเอกสารการขอเปิดต่อธนาคาร ดังนี้

- ใบคำขอเปิดเครดิต (Application to Open a Document Credit)
- Proforma Invoice
- Order Sheet (ซึ่งอาจเป็น Payer's Order หรือ Confirmation Order)
- หลักฐานอื่นใด ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นสมควรใช้ได้ อันอาจเป็น Cable หรือ จดหมายตกลงซื้อขาย
- เอกสารอื่นๆ (ถ้ามี) เช่น ใบอนุญาตให้นำเข้าสินค้าต้องห้าม เช่น อาวุธเข้าประเทศของกรมตำรวจ

9. ตรวจความถูกต้องของเอกสาร ลายมือชื่อ และตราประทับของลูกค้าเสร็จแล้วส่ง Application to Open a Document Credit พร้อม Proforma Invoice และเอกสารอื่นๆ ที่ประกอบการเปิด L/C ไปให้ฝ่ายการต่างประเทศสำนักงานใหญ่เป็นผู้ออก L/C ส่งไปให้ Advising Bank (ธนาคารผู้รับแจ้งเปิด L/C ในประเทศของผู้ขาย)

10. Advising Bank เมื่อได้รับ L/C แล้วก็จะแจ้งให้ลูกค้า (ผู้ส่งออก หรือผู้รับประโยชน์) ทราบว่า ผู้ซื้อได้เปิด L/C สั่งซื้อสินค้าไปแล้ว

11. ผู้ส่งออก หรือผู้รับประโยชน์ที่อยู่ต่างประเทศ เมื่อได้รับแจ้งการเปิดเครดิตจากธนาคารในประเทศของตน (Advising Bank) จะไปติดต่อขอ L/Cที่ผู้สั่งสินค้าเข้าที่ Issuing Bank ส่งผ่าน Advising Bank ไปให้

ผู้ส่งออก (Exporter) เมื่อได้รับ L/C แล้ว ในกรณีที่ผู้ส่งออกมีสินค้าไม่เพียงพอ หรือมีเงินไม่เพียงพอไปจัดซื้อสินค้าให้ครบตามจำนวนที่ระบุไว้ใน L/C ผู้ส่งออกจะไปติดต่อธนาคาร โดยทั่วไปผู้ส่งออก จะไปติดต่อ Advising Bank ขอทำ Packing Credit และเมื่อผู้ส่งออกจัดส่งสินค้าลงเรือตามที่ระบุไว้ใน L/C ทุกประการและจะจัดเตรียมออกตั๋วแลกเงิน (Bills of Exchange) และเอกสารการส่งสินค้า (Shipping Documents) ซึ่งประกอบด้วย Invoice, Bill of Lading, Insurance, Policy ฯลฯ นำไปขอขึ้นเงินหรือขายให้แก่ธนาคารที่ตนได้ทำ Packing Credit ไว้ ธนาคารผู้รับซื้อลดตั๋วตาม L/C นี้เรียกว่า Negotiating Bank

Negotiating Bank เมื่อตรวจเช็คเอกสารประกอบการส่งสินค้าแล้วถูกต้องครบทุกประการตามที่ L/C ระบุไว้โดยไม่มี Discrepancy ใดๆ จะหักเงินไว้ส่วนหนึ่งที่ทางผู้ส่งออกมีภาระหนี้ Packing Credit ส่วนที่เหลือจะจ่ายให้แก่ผู้ส่งออกไปทั้งหมด

ในกรณีที่ผู้ส่งออก (Exporter) ได้รับ L/C จากผู้ซื้อสินค้า (Importer) และมีสินค้าพอเพียงตามที่ระบุไว้ใน L/C ทุกประการ จะจัดเตรียมออกตั๋วแลกเงิน (Bills of Exchange) และเอกสารการส่งสินค้าออก (Shipping Documents) นำไปขายลดกับธนาคาร ธนาคารที่รับซื้อลดตาม L/C เรียกว่า Negotiating Bank เมื่อ Negotiating Bank ตรวจเช็คเอกสารต่างๆ ที่ลูกค้านำไปยื่น Negotiate เป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ใน L/C ทุกประการ และไม่มี Discrepancy ใดๆ ก็จะจ่ายเงินให้แก่ ผู้ส่งออกไป เสร็จแล้วจะส่งเอกสารไปเรียกเก็บเงินคืนจาก Issuing Bank ต่อไป

12. เมื่อ Issuing Bank ได้รับเอกสารการส่งของออกแล้ว จะแจ้งให้ลูกค้ามารับเอกสารเพื่อไปออกสินค้าที่ท่าเรือ

- กรณีเอกสารหรือตั๋ว เป็นตั๋ว I/P (Inward Documentary Bills Purchased) คือลูกค้าเปิด L/C เป็นแบบ At Sight ดังนั้น ถ้าลูกค้าต้องการนำเอกสารไปออกที่ท่าเรือ จะต้องชำระเงินก่อนถึงจะเอาเอกสารไปออกของได้ แต่ถ้าหากลูกค้าไม่มีเงินชำระได้ทัน จะขอทำ T/R เพื่อนำเอกสารไปออกสินค้าเพื่อไปขายก่อน แล้วนำเงินไปชำระให้ธนาคารภายหลัง ธนาคารให้ลูกค้าทำ T/R (Trust Receipt) ได้ไม่เกิน 180 วัน

- กรณีเอกสารหรือตั๋ว เป็นตั๋ว I/C (Inward Bills under Deferred Credit) คือลูกค้าเปิด L/C ไปเป็นแบบ Deferred Payment Credit มีระยะเวลาในการจ่ายเงิน ทั้งนี้ เนื่องจากทางลูกค้าผู้ส่งออกให้เครดิตในการจ่ายเงินแก่ลูกค้าผู้สั่งซื้อสินค้า

ดังนั้น เมื่อลูกค้าจะนำเอกสารไปออกสินค้าที่ท่าเรือ ธนาคารจะให้ลูกค้าเซ็นรับรอง (Accepted) ตั๋วแลกเงิน (Bills of Exchange) เสียก่อน และเมื่อตั๋วครบกำหนดจ่ายเงิน หรือครบตาม Term ที่ระบุไว้ ธนาคารจะติดต่อให้ลูกค้าไปชำระเงินทันที

แผนภาพที่ 1: วงจรการค้าระหว่างประเทศ โดยการเปิด L/C

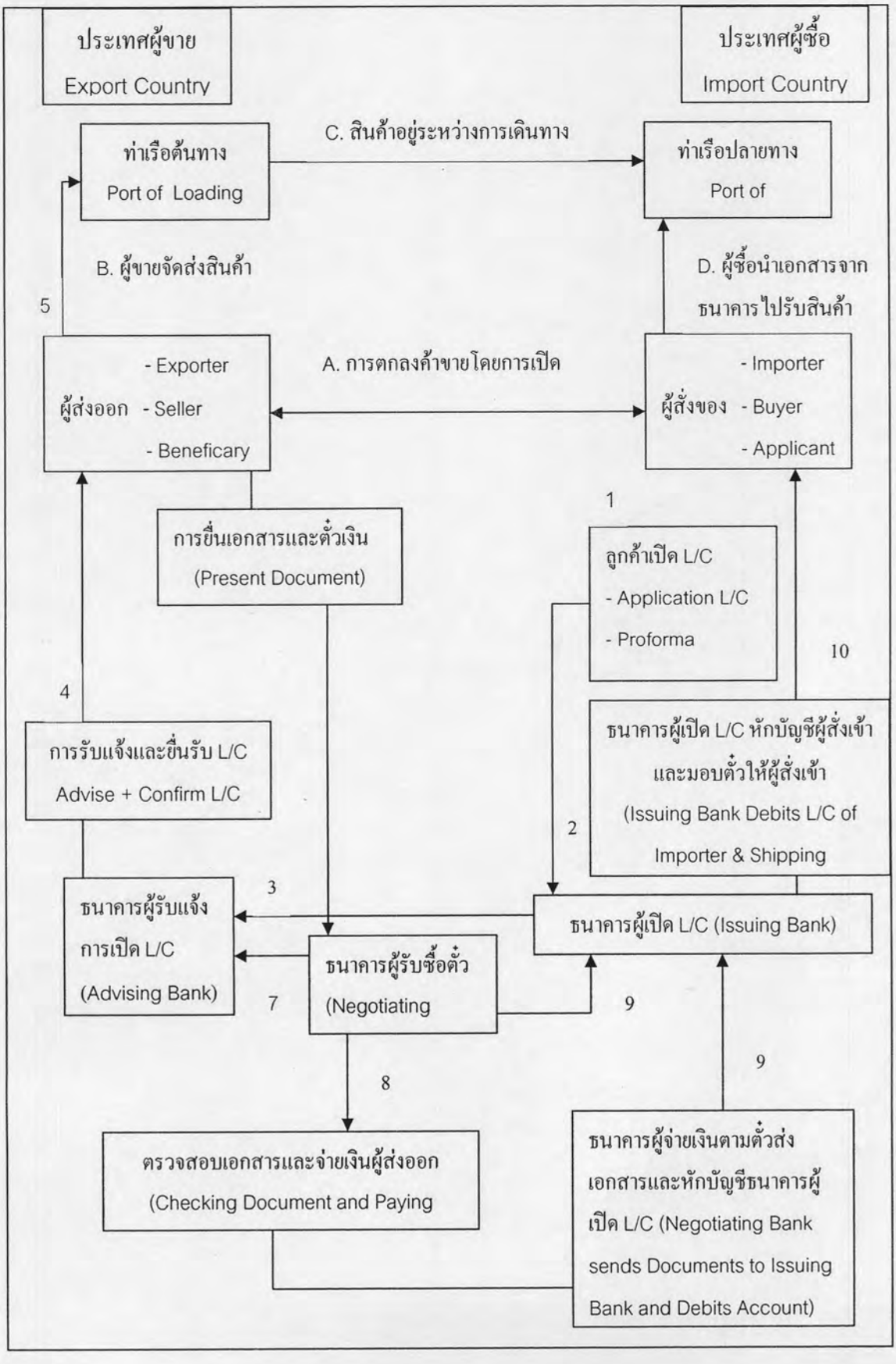

ความขัดแย้งระหว่างอิหร่านกับสหรัฐอเมริกา

อิหร่านกับสหรัฐฯ มีความขัดแย้งกันมา นับตั้งแต่มีการปฏิวัติตามแนวทางอิสลามโดยอิหม่ามโคไมนีในปี ค.ศ. 1979 ตัดขาดความสัมพันธ์กันมากว่า 20 ปี และชี้ให้เห็นความขัดแย้งจากคำกล่าวของประธานาธิบดี รัฟซันญานี ที่ว่า "สหรัฐฯ ไม่มีความเข้าใจพื้นฐานการปฏิวัติตามแบบอิสลามในอิหร่าน สหรัฐฯ ใช้มาตรการที่ไร้เหตุผลต่างๆ รวมทั้งการอายัดทรัพย์สินของอิหร่านในสหรัฐฯ เอาไว้ ทำให้ความสัมพันธ์เลวร้ายลง สหรัฐฯ ยุยงให้มีการรัฐประหาร ฝึกฝนผู้ก่อการร้ายและการก่อวินาศกรรมในประเทศอื่น ยุยงให้รัฐบาลอิรักให้รุกรานอิหร่าน และริเริ่มให้มีการโฆษณาต่อต้านการปฏิวัติอิสลามในอิหร่านเพื่อสร้างประชามติที่ผิดๆ กล่าวหาอิหร่านว่าสะสมนิวเคลียร์เพื่อให้เพื่อนบ้านของอิหร่านหวาดกลัว"

อุปสรรคในการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ระหว่างอิหร่านกับสหรัฐฯ คือ อิหร่านปฏิเสธที่จะยอมรับอิสราเอลและขบวนการสันติภาพที่สหรัฐฯ สนับสนุนอยู่ ในทรรศนะของอิหร่านตราบใดที่สหรัฐฯ ยังไม่เปลี่ยนแปลงนโยบายที่มีต่ออิสราเอล การแก้ปัญหาวิกฤตการณ์ในปาเลสไตน์ที่สหรัฐอเมริกาพยายามเป็นผู้แก้ให้เกิดความสันติก็ไม่อาจแก้ไขได้ จึงทำให้กลุ่มผู้มีอิทธิพลในสหรัฐฯ ถือว่าอิหร่านเป็นประเทศที่ต่อต้านอิสราเอล เพราะอิหร่านปฏิเสธนโยบายของสหรัฐฯ ในตะวันออกกลาง แม้ว่าอิหร่านจะเห็นด้วยว่าตะวันออกกลางควรจะปลอดจากอาวุธนิวเคลียร์แต่ควรจะรวมอิสราเอลด้วย สหรัฐฯ พยายามจับตาไปที่อิรัก – อิหร่านแต่กลับละเลยอาวุธนิวเคลียร์ อาวุธเคมีและอาวุธชีวภาพของอิสราเอล แต่การต่อต้านสหรัฐฯ ก็ไม่ต่อต้านเสียทั้งหมด เนื่องจากทรัพย์สินของอิหร่านจำนวนมากมายมหาศาลยังอยู่ในธนาคารของสหรัฐฯ การได้รับทรัพย์สินเหล่านี้คืนมาจึงเป็นเงื่อนไขที่อิหร่านจะนำมาเป็นข้อพิจารณาในการรื้อฟื้นความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ

ที่ผ่านมาผู้นำอิหร่านประสบความสำเร็จในการคัดค้านความพยายามของสหรัฐฯ ที่จะโดดเดี่ยวอิหร่านทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจ หลักการต่างๆ ของสหรัฐฯ รวมทั้งนโยบายปิดล้อมทั้งสองด้านและกฎหมายการแซงก์ชั่นอิหร่านที่เรียกว่า D'Amato ประสบความล้มเหลว เพราะสหภาพยุโรปปฏิเสธนโยบายเหล่านี้ และปฏิเสธที่จะไม่เกี่ยวข้องกับอิหร่าน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอิหร่านกับสหภาพยุโรปพัฒนาขึ้น ในระดับภูมิภาคอิหร่านก็ประสบความสำเร็จในการสร้างระบบเชื่อมต่อกับประเทศอาหรับอื่นๆ และประเทศมุสลิม

ความขัดแย้งที่สหรัฐอเมริกาแซงก์ชั่นการขายน้ำมันอิหร่าน ได้เริ่มขึ้นโดยรัฐสภาสหรัฐฯ ออกพระราชบัญญัติว่าด้วยการแซงก์ชั่นการขายน้ำมันของอิหร่าน – ลิเบีย ปี ค.ศ. 1996 นอกจากนี้บริษัทใดก็แล้วแต่ที่ยังทำการค้าน้ำมันหรือก๊าซกับอิหร่านอาจจะถูกลงโทษด้วย การออกมาตรการ

เหล่านี้สร้างความไม่พอใจให้กับประเทศต่างๆ ที่เป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป (EU) ที่มีทัศนคติไม่ยอมรับให้ประเทศใดประเทศหนึ่ง แม้ว่าจะมีอำนาจมากที่สุดมากำหนดการค้าของโลก

การแซงก์ชั่นดังกล่าวนี้กระทำขึ้นเพื่อเป็นการลงโทษอิหร่าน 3 ประการตามคำอ้างของสหรัฐฯ คือ การสร้างอาวุธนิวเคลียร์ ส่งเสริมการก่อการร้าย และต่อต้านกระบวนการสันติภาพในตะวันออกกลาง ซึ่งการแซงก์ชั่นนั้นจำกัดเฉพาะผลผลิตและอุตสาหกรรมน้ำมันเท่านั้น แต่การแซงก์ชั่นของสหรัฐฯ ต่ออิหร่านที่หวังให้ประเทศต่างๆ ทำตามมติ ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากหลายๆ ประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรระหว่างประเทศ เช่น สหภาพยุโรป ไม่เห็นด้วย

อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ ยังพยายามที่จะให้นานาประเทศทั่วโลกคว่ำบาตรอิหร่าน ที่อิหร่านมีพลังงานนิวเคลียร์ในครอบครองซึ่งยังเป็นปัญหาอยู่จนปัจจุบัน

โครงการนิวเคลียร์อิหร่าน

ปัญหานิวเคลียร์ของอิหร่าน เดิมเพียงแค่อยู่ในข่ายต้องสงสัย แต่เมื่อเดือน ส.ค. 2545 กลุ่มชาวอิหร่านที่เป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาล และลี้ภัยอยู่ในต่างแดนในนามของ "สภาต่อต้านแห่งชาติอิหร่าน" ได้ออกมาแฉว่าอิหร่านมีโรงงานสกัดยูเรเนียมอย่างลับ ๆ อยู่ที่เมืองนาทานซ์ และที่อื่น ๆ อีกหลายแห่ง ซึ่งตรงกับที่สายข่าวของสหรัฐอเมริการายงาน จากการตรวจสอบของไอเออีเอ (IAEA) องค์กรควบคุมดูแลด้านนี้ของสหประชาชาติ ก็ยืนยันว่าจริง จึงเริ่มดำเนินการตามข้อกล่าวหาที่ว่าอิหร่านกำลังลักลอบพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ แต่อิหร่านปฏิเสธมาตลอด บอกเพียงแค่พัฒนาเพื่อเป้าหมายทางสันติ และมีสิทธิที่จะทำได้

ถึงแม้จะมีเสียงคัดค้านจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สหรัฐอเมริกาและอียู (อังกฤษ, ฝรั่งเศส และ เยอรมัน) ซึ่งพยายามผลักดันให้สหประชาชาติคว่ำบาตรอิหร่าน หากอิหร่านยังคงจะมีการพัฒนาโครงการนิวเคลียร์ต่อไป แต่ท่าทีของประธานาธิบดีของอิหร่านก็ยังยืนยันในการพัฒนาโครงการนิวเคลียร์ต่อไป แม้ว่าชาติตะวันตกจะต่อต้านและยังกล่าวอีกว่าการเสริมสมรรถนะแร่ยูเรเนียมมีขึ้นเพื่อใช้ในโครงการพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติเท่านั้น นอกจากนี้ประธานาธิบดียังระบุอีกว่า ชาติตะวันตกต้องการสกัดอิหร่านในการพัฒนาเทคโนโลยีและพยายามครอบงำอิหร่านโดยการบังคับให้ซื้อพลังงานจากต่างประเทศ

ปัญหาที่เกิดขึ้นยังไม่มีท่าทีว่าจะคลี่คลายไปในทางใด เนื่องจากอิหร่านเป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับหลายประเทศทั่วโลก และยังเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญของโลกด้วย ทำให้

การจะคว่ำบาตรไม่ใช่เรื่องง่าย ทั้งนี้ในการส่งออกน้ำมัน อิหร่านสามารถส่งออกได้ไม่น้อยกว่า 6 ล้านบาร์เรลต่อวัน โดยมีญี่ปุ่นเป็นลูกค้าที่รับซื้อน้ำมันจากอิหร่านวันละ 3 ล้านบาร์เรล และมีตลาดในกลุ่มสหภาพยุโรป เช่น เยอรมัน ฝรั่งเศส เป็นตลาดส่งออกน้ำมันอีกวันละไม่น้อยกว่า 2 ล้านบาร์เรล ขณะเดียวกันอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติกำลังทวีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ โดยทางสำนักงานรัฐวิสาหกิจด้านพลังงานของอิหร่าน ได้ประกาศให้สัมปทานผลิตก๊าซแก่บริษัทด้านพลังงานของยุโรป 3 แห่ง ได้แก่ โทเทล เชลล์ และเรปซอล นอกจากนี้อิหร่านได้ปรับตัวใช้นโยบายการทูตเชิงรุกอย่างสร้างสรรค์เพื่อเร่งรัดและส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับทวิภาคีกับประเทศในเอเชียมากขึ้น อาทิ โครงการความร่วมมือด้านเส้นทางคมนาคมกับจีน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอิหร่านกับอินเดียในลักษณะที่เกื้อหนุนกัน เพื่อเป็นเสริมในการคัดค้านการคว่ำบาตรกับอิหร่าน ทั้งนี้เมื่อมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องย่อมทำให้การจะคว่ำบาตรอิหร่านเป็นไปได้ยากขึ้น

กฎระเบียบและวิธีการส่งสินค้าเข้าอิหร่าน

1) การอนุญาตนำเข้า

การนำเข้าสินค้าเข้าอิหร่านไม่ต้องขอใบอนุญาตนำเข้า ทั้งนี้เพราะได้มีการควบคุมภายในระบบอยู่แล้ว โดยสินค้านำเข้าทุกชนิดจะต้องดำเนินการโดยศูนย์การนำเข้าของอิหร่าน (Import center) และกระทรวงต่างๆ นโยบายการนำเข้าจะมีการทบทวนและตรวจสอบเป็นระยะๆ แล้วออกกฎเกณฑ์การนำเข้าและส่งออกในแต่ละปี ซึ่งจะแบ่งเป็น

(1) Authorized goods เป็นสินค้าที่อนุญาตให้นำเข้าได้ ซึ่งเป็นสินค้าที่จำเป็น เช่น อาหาร ยา และสินค้าเกษตร เป็นต้น

(2) Unauthorized goods เป็นสินค้าที่รัฐบาลห้ามนำเข้าชั่วคราว เพราะพิจารณาเห็นว่าเป็นสินค้าที่ไม่จำเป็นและมีการผลิตภายในประเทศอย่างเพียงพอแล้ว

(3) Prohibited goods เป็นสินค้าที่ห้ามนำเข้า เพราะเป็นสินค้าต้องห้ามในทางศาสนาอิสลามหรือตามกฎหมายอื่นๆ

กระทรวงพาณิชย์อิหร่านและธนาคารกลางมีอำนาจจำกัดการนำเข้าสินค้าที่อนุญาตให้นำเข้าได้ หากเห็นว่าเงินสำรองเงินตราต่างประเทศมีไม่เพียงพอ หรือกระทรวงพาณิชย์อาจประกาศให้สินค้า Unauthorized goods นำเข้าได้ เนื่องจากไม่มีความจำเป็นต้องปกป้องการผลิตภายในประเทศ หรือการผลิตสินค้านั้นในประเทศไม่ได้มาตรฐาน หรือผู้ผลิตในประเทศขึ้นราคาสินค้าอย่างไม่เป็นธรรม เป็นต้น หรืออาจเปลี่ยนแปลงรายการสินค้าจาก Authorized list ไปเป็น Unauthorized list ก็ได้

2) สินค้านำเข้า

สินค้าที่จะต้องผ่านการอนุญาตจากศูนย์นำเข้าของอิหร่าน ได้แก่ อาหาร เส้นใยและสิ่งทอ ไม้ซุง เครื่องจักรและอุปกรณ์ เครื่องไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ สินค้าโลหะและเครื่องมือต่างๆ ส่วนสินค้าที่ห้ามนำเข้า เช่น ฝิ่น อาวุธ สินค้าฟุ่มเฟือยและสินค้าต้องห้ามในทางศาสนาอิสลามและตามกฎหมายอื่นๆ

3) เอกสารการนำเข้า

ตามระเบียบข้อบังคับด้านศุลกากรสำหรับการนำสินค้าเข้าอิหร่าน จะต้องมีใบตราส่งทางเรือหรือทางอากาศ (Bill of Landing or Airway Bill) ใบรับรองแหล่งกำเนิด (Certificate of Origin) ใบส่งของ (Commercial Invoice) และในการเปิด Letter of Credit จะต้องแสดง Pro-forma Invoice ด้วย

4) การเรียกเก็บภาษี

สินค้านำเข้าอิหร่านจะมีการคิดภาษีขาเข้ารวมกับภาษีกำไร (Commercial Benefit Tax: CBT) โดยคิดตามมูลค่าสินค้าและจะมีการแยกประเภทสินค้าเข้าเพื่อเรียกเก็บภาษีในอัตราต่างกันตามลำดับ ความสำคัญของสินค้าชนิดนั้นในแต่ละปี ภาษีอื่นๆ ที่เก็บจากสินค้าเข้า ได้แก่ ภาษีเทศบาล (Municipal Tax) ภาษีท่าเรือ (Port Tax) Health Tax, Porterage เป็นต้น ยกเว้นยาและสารเคมีที่ใช้ในการทดลอง ไม่ต้องเสีย CBT และภาษีอื่นๆ

5) ข้อจำกัดด้านการขนส่ง

การนำเข้าสินค้าต่างๆ ของหน่วยงานรัฐบาลอิหร่านจะต้องใช้บริการเรือขนส่งทางทะเลของอิหร่าน

เอกสารประกอบการนำเข้า

1) Bill of Lading ผู้ส่งออกต้องเตรียมไว้ประมาณ 4 ฉบับ

2) Certificate of Origin จะต้องมีรายละเอียดของสินค้า เช่น ประเทศที่ผลิต ชื่อเรือที่ขนส่ง ชนิดของสินค้า น้ำหนัก ชื่อบริษัทผู้ผลิต

3) Commercial Invoice จะใช้ทั้งหมด 2 ฉบับ ควรจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับราคาสินค้า เช่น ราคา C.I.F C&F หรือ F.O.B ราคาค่าขนส่ง ค่าประกันภัยสินค้า และ ประเทศผู้ผลิต สินค้านั้นๆ ขึ้นอยู่กับสัญญาระหว่างผู้นำเข้าและ ผู้ส่งออก นอกจากนั้นควรมีรหัส และ จำนวนสินค้าที่ส่งมาทั้งหมด

4) Import License สินค้าทุกชนิดที่จะนำเข้ามาประเทศอิหร่าน จะต้องได้รับการอนุญาตจากกระทรวงพาณิชย์ของอิหร่านเสียก่อนที่จะลงทะเบียนการซื้อขายกับธนาคาร (ยกเว้นสินค้าประเภทยุทโธปกรณ์ เวชภัณฑ์ และ สินค้าของขวัญของชำรวยที่นำเข้าโดยนักท่องเที่ยว)

5) Packing List ต้องใช้อย่างน้อย 6 ชุด

6) Preshipment Inspection สินค้าทุกชนิดที่นำเข้าประเทศอิหร่านโดยใช้ระบบการจ่ายเงินแบบ L/C จะต้องได้รับการตรวจสอบเกี่ยวคุณภาพ จำนวนสินค้า และ การบรรจุหีบห่อก่อนนำส่ง

7) Pro-Forma Invoice ผู้นำเข้าจะต้องมีเอกสารนี้เพื่อเป็นหลักฐานในการแจ้งขอนำเข้าสินค้าและขอเปิด L/C โดยปกติจะต้องใช้อย่างน้อย 4 ชุด ในเอกสารดังกล่าวจะต้องมีข้อมูลดังต่อไปนี้ : ชื่อผู้ส่งออก ปริมาณการนำเข้า รายละเอียดเกี่ยวกับตัวสินค้า ราคาสินค้าต่อหน่วย และราคา F.O.B มูลค่าการค้าทั้งหมด ประมาณการขนส่ง ข้อตกลงในการชำระค่าสินค้า และลายเซ็นของผู้ส่งออก ในบางกรณีอาจต้องแจ้งค่าประกันสินค้าลงไปด้วย ควรสอบถามข้อมูลกับทางผู้นำเข้าเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด

8) Certificate of Free Sale ในกรณีนำเข้าสินค้าประเภทเวชภัณฑ์ อาหาร และเครื่องสำอาง ควรต้องมีเอกสารนี้แนบมาพร้อมกับตัวสินค้าด้วย

Health Certificate สำหรับสินค้าที่อาจมีผลข้างเคียงต่อร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าที่ใช้ในการรักษาสัตว์ ต้องมีเอกสารยืนยันว่าสินค้าดังกล่าวได้มีการผลิต และใช้แพร่หลายในประเทศผู้ผลิตปลอดจากเชื้อโรคและสารพิษ

ตารางภาคผนวกที่ 1 กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศของอิหร่าน

สินค้า	กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ	
	มาตรการ	รายละเอียด
1. เนื้อหมูและสินค้าที่ทำจากเนื้อหมูทุกชนิด	ห้ามนำเข้า	
2. อาหารที่มีส่วนผสมของสาร Saccharine		- ยกเว้นสินค้าอาหารที่ใช้สำหรับผู้บริโภคที่เป็นโรคเบาหวานแต่ต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงสาธารณสุขของอิหร่านก่อนการนำเข้า
3. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
4. เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของสาร Saccharine		- ยกเว้นเครื่องดื่มที่ใช้สำหรับผู้บริโภคที่เป็นโรคเบาหวานแต่ต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงสาธารณสุขของอิหร่านก่อนการนำเข้า
5. เครื่องดื่มต่างๆ		
6. หมากฝรั่ง		
7. ท๊อฟฟี่		
8. บุหรี่		
9. สินค้าที่ทำจากน้ำมัน		
10. เครื่องสำอาง		
11. ฝิ่นและสารที่ทำให้เสพติด		
12. สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับศาสนาและรูปปั้นต่างๆ		
13. ขนสัตว์		
14. เครื่องแบบทหาร		

ตารางภาคผนวกที่ 1 กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศของอิหร่าน (ต่อ)

สินค้า	กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ	
	มาตรการ	รายละเอียด
15. เครื่องประดับ เพชร พลอย 16. สินค้าที่เกี่ยวกับการพนัน 17. อาวุธปืน (Firearmy) และกระสุนปืน 18. โบราณวัตถุ (Antique)	ห้ามนำเข้า	
19. สัตว์มีชีวิต 20. ผัก 21. ผลไม้สด 22. เมล็ดพันธุ์พืช	สุขอนามัย	- ต้องมี Health Certificate จากประเทศผู้ส่งออกมาแสดงพร้อมการนำเข้า - ขออนุญาตนำเข้าจากกระทรวงเกษตรของอิหร่าน
23. อาหารสัตว์ 24. เคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการเลี้ยงสัตว์ 25. เซรุ่ม 26. วัคซีน 27. ยาแก้อักเสบ 28. ยารักษาสัตว์ 29. ยาฆ่าแมลง 30. น้ำมันฆ่าเชื้อโรค	สุขอนามัย	- ต้องได้รับอนุญาตจาก Veterinary Department of the Ministry of Agriculture ก่อนการนำเข้า
31. สินค้าอาหาร 32. เภสัชภัณฑ์	กำหนดเงื่อนไขการนำเข้า	- การนำเข้าต้องมี Certificate of Free Sale มาแสดงพร้อมกับสินค้า

ตารางภาคผนวกที่ 1 กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศของอิหร่าน (ต่อ)

สินค้า	กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ	
	มาตรการ	รายละเอียด
33. สินค้าทั่วไป	ควบคุมการนำเข้า	- สินค้าทุกชนิดที่นำเข้ามายังอิหร่านต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้า (Import License) จากกระทรวงพาณิชย์ของอิหร่าน ยกเว้นสินค้าประเภทอาวุธยุทโธปกรณ์ เวชภัณฑ์ และของขวัญของชำร่วยที่นำเข้าโดยนักท่องเที่ยว
	กำหนดเงื่อนไขการนำเข้า	- เอกสารนำเข้าต่างๆ จะต้องมีเลขทะเบียน ของผู้นำเข้าปรากฏอยู่ด้วย โดยผู้ส่งออกสามารถขอจากผู้นำเข้า ดังนั้นผู้ส่งออกจะต้องไม่ทำการขนส่งสินค้าออกจากท่าเรือจนกว่าจะได้รับเลขประจำตัวจากผู้นำเข้าก่อน
	การตรวจสอบสินค้าก่อนนำเข้า (Preshipment Inspcetien)	- สินค้าทุกชนิดที่นำเข้าอิหร่าน โดยใช้ระบบ LIC จะต้องได้รับการตรวจสอบคุณภาพสินค้า จำนวนสินค้าและการบรรจุหีบห่อก่อนการนำส่ง
	มาตรฐานสินค้า	- สินค้าที่นำเข้ามายังอิหร่าน จะต้องได้รับการตรวจสอบคุณภาพหรือรับรองจากกระทรวงหรือหน่วยงาน

ตารางภาคผนวกที่ 1 กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศของอิหร่าน (ต่อ)

สินค้า	กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ	
	มาตรการ	รายละเอียด
33. สินค้าทั่วไป (ต่อ)		รัฐบาลที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตร กระทรวงสาธารณสุขก่อนการนำเข้า
	การปิดฉลาก	- การปิดฉลากสินค้าและเครื่องหมายการค้าทุกชนิดห้ามใช้ภาษาต่างประเทศให้ใช้ภาษา Persian หรือ Farsi เท่านั้น ฉลากสินค้าต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าเช่น วิธีการใช้งานรายละเอียดสินค้า ส่วนผสม วัน เดือน ปี ผลิต วันหมดอายุ สถานที่ผลิต ชื่อผู้ผลิต

ภาคผนวก ข.

ตารางภาคผนวกที่ 2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูล	แหล่งข้อมูล	สถานที่จัดเก็บแหล่งข้อมูล
มูลค่าการค้ารวม การส่งออกและการนำเข้าระหว่างไทยกับอิหร่าน (ระบบฮาร์โมไนซ์)	ศูนย์สถิติการพาณิชย์ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์	ศูนย์สถิติการพาณิชย์ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, www.moc.go.th
มูลค่าการส่งออก - การนำเข้าของประเทศคู่ค้าต่างๆ ในโลกและจำนวนประชากรของอิหร่าน	Direction of Trade Statistics, International Monetary Fund	ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มูลค่าการนำเข้าและปริมาณนำเข้าข้าวของอิหร่าน รายประเทศ	UN Comtrade	www.un.comtrade.org
ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวของไทยไปอิหร่าน	สมาคมผู้ส่งข้าวออกต่างประเทศ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักเศรษฐกิจการเกษตร	สมาคมผู้ส่งข้าวออกต่างประเทศ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักเศรษฐกิจการเกษตร
ราคาข้าว	องค์การอาหารและเกษตรโลก	www.fao.org
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของอิหร่าน	Year Book of Iran, 2006	

ตัวอย่างการคำนวณตามแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่

$$dq = \left(G_{jk} - 1\right)X^{0}_{ijk} + \left(X^{1}_{ijk} - X^{0}_{ijk}\right) - \left(1 - G^{*}_{jk}\right)X^{1}_{ijk} + \left(1 - G^{*}_{jk}\right)X^{1}_{ijk} - \left(G_{jk} - 1\right)X^{0}_{ijk}$$

$W_i = \left(G_{jk} - 1\right)X^{0}_{ijk}$ คือ ผลจากการขยายตัวของการนำเข้าของประเทศอิหร่าน

$P^{*}_{i} = \left(X^{1}_{ijk} - X^{0}_{ijk}\right) - \left(1 - G^{*}_{jk}\right)X^{1}_{ijk}$ คือ ผลจากการแข่งขันที่แท้จริง

$P_i - P^{*}_{i} = \left(1 - G^{*}_{jk}\right)X^{1}_{ijk} - \left(G_{jk} - 1\right)X^{0}_{ijk}$ คือ ผลกระทบร่วม

โดยที่

ประเทศ	G_{jk}	G^{*}_{jk}	X^{0}_{ijk}	X^{1}_{ijk}	$G_{jk} - 1$	$1 - G^{*}_{jk}$	$X^{1}_{ijk} - X^{0}_{ijk}$
ไทย	**1.30**	**0.77**	**170,003**	**52,126**	0.30	0.23	-117,877
ปากีสถาน	1.30	0.77	**46,426**	**89,569**	0.30	0.23	43,143
อุรุกวัย	1.30	0.77	**20,255**	**48,225**	0.30	0.23	27,970
เวียดนาม	1.30	0.77	**6,969**	**41,798**	0.30	0.23	34,829

หมายเหตุ: ปีฐาน คือ ปี 2547

ปีที่พิจารณา คือ ปี 2548

ตัวอย่างการคำนวณ กรณีประเทศไทยส่งออกข้าวไปอิหร่าน

W_i = (0.30)(170,003) = 50,659.98

P^{*}_{i} = (-117,877) – (0.23)(52,126) = -129,844.13

$P_i - P^{*}_{i}$ = (0.23)(52,126) – (0.30)(170,003) = -38,692.85

ดังนั้น

dq = 50,659.98 + (-129,844.13) + (-38,692.85)

= -117,877

ตารางภาคผนวกที่ 3 การทดสอบ Unit Root โดยใช้วิธี Augmented Dickey – Fuller Test

Variables		ADF	
		Constant, No Trend	Constant, Trend
lnM	Level	-3.88***	-4.55***
lnPT	Level	-2.60	-2.66
	First Diff.	-2.46	-1.89
	Second Diff.	-3.12**	-3.45*
lnPC	Level	-3.03**	-3.54*
lnY	Level	-1.14	-1.09
	First Diff.	-2.28	-2.84
	Second Diff.	-4.04***	-4.30**
lnQI	Level	-0.91	-2.19
	First Diff.	-3.38**	-3.21
lnN	Level	-1.91	-3.15
	First Diff.	-1.71	-1.60
	Second Diff.	-2.78*	-2.89

หมายเหตุ: *** มีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

** มีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

* มีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

โดยนำค่าที่คำนวณได้เปรียบเทียบการค่าวิกฤต Mackinnon ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99, 95 และ 90

ผลการประมาณการสมการ Cointegration

Dependent Variable: LNM

Method: Least Squares

Date: 03/27/07 Time: 01:16

Sample(adjusted): 2531 2548

Included observations: 18 after adjusting endpoints

Convergence achieved after 12 iterations

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	13.98875	29.23105	0.478558	0.6451
LNPT	-2.087030	1.041083	-2.004673	0.0799
LNPC	4.418883	1.542399	2.864941	0.0210
LNQI	-1.657560	0.451280	-3.673017	0.0063
LNY	0.187289	0.476381	0.393149	0.7045
LNN	1.805872	8.771939	0.205869	0.8420
D1	0.402803	0.350108	1.150509	0.2832
D2	0.196178	0.143033	1.371554	0.2074
AR(1)	-1.066270	0.191886	-5.556804	0.0005
AR(2)	-0.694553	0.171679	-4.045641	0.0037

R-squared	0.787398	Mean dependent var	12.80094
Adjusted R-squared	0.548221	S.D. dependent var	0.459390
S.E. of regression	0.308776	Akaike info criterion	0.787783
Sum squared resid	0.762743	Schwarz criterion	1.282434
Log likelihood	2.909956	F-statistic	3.292116
Durbin-Watson stat	2.262133	Prob(F-statistic)	0.053903

Inverted AR Roots	-.53 -.64i	-.53+.64i

ผลการประมาณ Error Correction Model

Dependent Variable: D(LNM)

Method: Least Squares

Date: 03/26/07 Time: 23:02

Sample(adjusted): 2530 2548

Included observations: 19 after adjusting endpoints

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-0.220455	0.624197	-0.353182	0.7313
D(LNPT)	-0.580335	1.378355	-0.421035	0.6826
D(LNPC)	-1.053279	1.108653	-0.950053	0.3645
D(LNQI)	-0.687970	1.317748	-0.522080	0.6130
D(LNY)	0.378547	1.668816	0.226835	0.8251
D(LNN)	12.55104	36.09256	0.347746	0.7352
D1	0.272523	0.717808	0.379660	0.7121
D2	-0.078610	0.364363	-0.215746	0.8335
ERROR(-1)	-1.371257	0.333496	-4.111765	0.0021

R-squared	0.738689	Mean dependent var	3.91E-05
Adjusted R-squared	0.529640	S.D. dependent var	0.738253
S.E. of regression	0.506314	Akaike info criterion	1.782197
Sum squared resid	2.563543	Schwarz criterion	2.229563
Log likelihood	-7.930869	F-statistic	3.533567
Durbin-Watson stat	2.121384	Prob(F-statistic)	0.032880

ปัจจัยสนับสนุนจากการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ[1]

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอิหร่านมีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ทำให้มีความใกล้ชิดทางจิตใจระหว่างกัน ความใกล้ชิดด้านสังคม วัฒนธรรม เช่น ภาษา ที่ภาษาไทยบางคำมีรากศัพท์มาจากภาษาฟาร์ซี ตัวอย่างเช่น องุ่น ญี่ปุ่น ผ้าขาวม้า เป็นต้น หรือการเข้ามาเผยแพร่ศาสนาอิสลามในยุคแรกๆ โดยชาวเปอร์เซีย (ชาวอิหร่าน) คือท่านเฉกอะหมัด ซึ่งท่านยังเป็นต้นตระกูลเก่าแก่ของไทยด้วย ทำให้ความใกล้ชิดนี้ยังคงมีความต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน

ในประเด็นทางการเมืองของฝ่ายอิหร่าน โดยเฉพาะปัญหาโครงการนิวเคลียร์ที่เป็นปัญหาในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ ที่กลายเป็นเรื่องการคว่ำบาตรอิหร่านของประชาคมโลก จากการเก็บข้อมูลมีความเห็นร่วมกัน คือ การคว่ำบาตรอิหร่านยังไม่น่าจะเกิดขึ้น เนื่องจากอิหร่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับหลายประเทศ โดยเฉพาะ จีนและรัสเซีย ที่มีบทบาทสำคัญในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และอิหร่านยังเป็นประเทศที่มีผลประโยชน์กับหลายประเทศ เช่น ญี่ปุ่นซึ่งมีการนำเข้าน้ำมันจากอิหร่านวันละหลายล้านบาร์เรล หรือความร่วมมือทางเส้นทางคมนาคมระหว่างจีนกับอิหร่าน เป็นต้น ซึ่งผลประโยชน์เหล่านี้เป็นปัจจัยสนับสนุนให้มีการคัดค้านการคว่ำบาตรอิหร่าน ประกอบกับฝ่ายอิหร่านยังคงยืนยันที่จะพัฒนานิวเคลียร์ต่อไป เนื่องจากเป็นการใช้พลังงานนิวเคลียร์อย่างสันติเท่านั้นมิใช่เพื่อการอื่น โดยมีเป้าหมายที่จะตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าภายในประเทศที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และที่สำคัญเป็นการใช้พลังงานอื่นทดแทนน้ำมัน เพราะแม้ว่าอิหร่านจะเป็นประเทศผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่และมีปริมาณน้ำมันสำรองสูงอยู่ในอันดับต้นๆ แต่ในอนาคตน้ำมันก็ต้องมีวันหมดไป อย่างไรก็ตาม หากมีการคว่ำบาตรอิหร่านจริง ไทยก็ต้องปฏิบัติตามมติดังกล่าว

ในสถานการณ์ปัจจุบันไทยจึงต้องพยายามรักษาระยะในทางการเมืองไม่ให้ใกล้ชิดกับอิหร่านมากเกินไป เพราะไม่มั่นใจในภาพลักษณ์ของอิหร่านที่หันมาปกครองประเทศภายใต้

---

[1] เนื่องจากอิหร่านเป็นประเทศที่มีลักษณะเฉพาะ ผู้ศึกษาจึงเก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสนทนากับผู้แทนจากสมาคมผู้ส่งข้าวออกต่างประเทศ ผู้แทนจากสมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หัวหน้ากลุ่มงานตะวันออกกลาง และแอฟริกา กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ผู้อำนวยการกองตะวันออกกลาง กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา กระทรวงต่างประเทศ นักธุรกิจด้านการส่งออก - นำเข้ากับอิหร่าน อุปทูตทางด้านเศรษฐกิจของอิหร่านประจำประเทศไทย และนอกจากนี้ได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมกับสมาคมธุรกิจไทย – อิหร่าน ครั้งที่ 3 ซึ่งมีเอกอัครราชทูตอิหร่านประจำประเทศไทยเป็นผู้เสนอมุมมองทางด้านเศรษฐกิจของอิหร่านที่มีต่อไทย และสัมภาษณ์ผู้แทนจากผู้ประกอบการที่ทำการค้าข้าวกับอิหร่าน ซึ่งทั้งหมดเป็นข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้มาก

แนวทางศาสนาอย่างเคร่งครัด และที่สำคัญหากไทยไม่ระมัดระวังท่าทีจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ที่มีกับสหรัฐฯ ซึ่งถือเป็นหลักประกันความมั่นคงให้ไทยมาช้านาน เนื่องจากสหรัฐฯ กับอิหร่านเกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรงถึงขั้นตัดความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน

ส่วนประเด็นทางเศรษฐกิจ ทั้งไทยและอิหร่านเห็นพร้องกัน คือสินค้าที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจของไทยและอิหร่านต่างก็เป็นที่ต้องการและเกื้อกูลกัน โดยฝ่ายไทยมองด้านเศรษฐกิจว่าเป็นด้านที่ควรมีการขับเคลื่อนและพยายามกระชับความสัมพันธ์ เนื่องจากอิหร่านเป็นตลาดเป้าหมายและเป็นจุดยุทธศาสตร์เศรษฐกิจในตะวันออกกลาง โดยเฉพาะด้านพลังงานที่อิหร่านยังอุดมสมบูรณ์ในเรื่องน้ำมันและก๊าซธรรมชาติที่จะเป็นพลังงานทดแทนน้ำมันเป็นอย่างดี ส่วนทางฝ่ายอิหร่านก็ให้ความสำคัญและสนใจไทยอย่างมาก เนื่องจากไทยมีบทบาทนำทางเศรษฐกิจในกลุ่มอาเซียน ที่สำคัญไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการผลิตสินค้าเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้าว ซึ่งอิหร่านจำเป็นต้องนำเข้า รวมถึงสินค้าอุตสาหกรรมแปรรูปชิ้นส่วนต่างๆ ที่อิหร่านขยายการนำเข้าจากไทย นอกจากนั้นอิหร่านยังมองว่าไทยจะเป็นประเทศที่มีการนำเข้าน้ำมันและก๊าซธรรมชาติจากอิหร่านจำนวนมาก อิหร่านจึงมีนโยบายเชิงรุกเพื่อเร่งรัดและส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับทวิภาคีมากขึ้น

อย่างไรก็ตามในการทำธุรกิจระหว่างไทยกับอิหร่าน ปัจจัยทางการเงินถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ส่วนปัจจัยรองลงมา ได้แก่ ความคุ้นเคยและความไว้วางใจกัน ทำให้ในช่วงเริ่มแรกที่ทำการค้าค่อนข้างยาก ซึ่งมีผู้ประกอบการบางรายกังวลกับปัจจัยทั้ง 2 นี้ ประกอบกับความไม่แน่นอนในสถานการณ์การเมืองของอิหร่าน แต่เห็นผลตอบแทนที่คุ้มค่า จึงมีการทำการค้าผ่านผู้ค้าคนกลางซึ่งเป็นบริษัทของประเทศที่สามเพื่อลดปัญหาและความไม่แน่นอนต่างๆ ส่วนในประเด็นเรื่องภาษาฟาร์ซีที่เป็นภาษาเฉพาะของอิหร่าน และศาสนาอิสลามที่ชาวอิหร่านนับถืออย่างเคร่งครัด ยังเป็นปัญหาต่อการค้าเฉพาะกับผู้ประกอบการบางรายเท่านั้น เนื่องจากนักธุรกิจชาวอิหร่านสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีและมีความหลากหลายมากขึ้น

ในแง่การค้าระหว่างไทยกับอิหร่าน โดยเฉพาะสินค้าข้าว ฝ่ายไทยให้ความสำคัญกับตลาดอิหร่าน เนื่องจากเป็นตลาดใหญ่ มีความต้องการนำเข้าข้าวมากและสามารถนำเข้าข้าวราคาสูงได้ นอกจากนี้ยังมีการนำเข้าต่อเนื่องทุกปี สามารถนำรายได้เข้าประเทศจำนวนมาก โดยข้าวที่ส่งไปอิหร่านเป็นข้าวคุณภาพดี คือ ข้าวขาว 100% ชั้น 2 ขณะเดียวกันฝ่ายอิหร่านก็ให้ความสำคัญกับข้าวของไทยเช่นกัน เนื่องจากคุณภาพข้าวตรงกับความต้องการของประชาชนอิหร่าน ซึ่งนิยมบริโภคข้าวคุณภาพดี

ในปี พ.ศ. 2548 อิหร่านลดปริมาณการนำเข้าข้าวจากไทยมาก โดยฝ่ายอิหร่านชี้แจงสาเหตุการลดการนำเข้าข้าวจากไทยว่าราคาข้าวของไทยสูงกว่าราคาข้าวของประเทศอื่น อย่างไรก็ตาม อิหร่านก็ให้ความสำคัญกับข้าวไทยมาก เห็นจากการที่อิหร่านพยายามหาบริษัทของไทยที่จะส่งออกข้าวให้ ทั้งจากบริษัทที่ไม่เคยส่งออกและเคยส่งออกข้าวไปอิหร่าน แต่เมื่อสอบถามราคาแล้วเห็นว่าราคาสูงเกินกว่าจะซื้อไหว จึงต้องไปซื้อข้าวจากประเทศอื่นแทน

อิหร่านจึงเป็นตัวอย่างแรกที่ชัดเจนมาก เมื่อราคาข้าวไทยสูงจะมีการลดปริมาณการนำเข้ามาก ซึ่งสอดคล้องกับการประมาณค่าสมการอุปสงค์การนำเข้าข้าวที่จะเห็นว่าข้าวไทยที่ส่งออกไปอิหร่านมีความยืดหยุ่นสูง หรือกล่าวได้ว่าอ่อนไหวต่อราคา (Price Sensitive) มาก ทั้งนี้เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกข้าวไปอิหร่านมีหลายประเทศทำให้อิหร่านมีทางเลือก โดยหากปล่อยให้ปัญหานี้เกิดต่อไปเรื่อยๆ จะทำให้ประเทศอื่นที่นำเข้าข้าวจากไทยเห็นว่าข้าวไทยมีราคาแพงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น เมื่อราคาแพง ประเทศที่เคยนำเข้าจากไทยก็ไปนำเข้าจากประเทศอื่น เช่น เวียดนามที่สามารถผลิตข้าวหอมได้แล้ว และกำลังพัฒนาคุณภาพให้สามารถขายได้เหมือนข้าวไทย ราคาข้าวของเวียดนามพยายามจะล้อกับราคาข้าวของไทยตลอด ทั้งที่ต้นทุนต่ำกว่าไทยมาก คือ ถ้าราคาไทยสูง เวียดนามก็สูงตาม แต่จะต่ำกว่าไทยประมาณ 30 เหรียญสหรัฐต่อตัน ซึ่งเป็นปัญหา ยิ่งถ้าราคาข้าวไทยสูงขึ้นๆ จะยิ่งประสบปัญหา ตัวอย่างเช่นปี 2548 ไทยขายข้าวขาวได้น้อยกว่าเวียดนาม ไทยขายข้าวขาวได้ 2.5 ล้านตัน เวียดนามขายได้ 5 ล้านตัน ซึ่งมากเป็น 2 เท่าของไทย แต่ยังมีข้าวนึ่งที่ไทยส่งออกได้มาก เวียดนามยังไม่สามารถผลิตได้ ซึ่งตลาดข้าวนึ่ง คือ แอฟริกา เมื่อไหร่ก็ตามที่เวียดนามสามารถผลิตได้ แน่นอนไทยต้องถูกแย่งตลาดเช่นกัน อย่างไรแล้วถ้าเทียบคุณภาพของไทยกับเวียดนาม จากเหตุผลทั้งน้ำ เครื่องจักร เทคโนโลยีการผลิตของไทย ทำให้ไทยได้ข้าวคุณภาพดีมากกว่าข้าวคุณภาพไม่ดี แต่ข้าวของเวียดนามเป็นข้าวหว่าน ผลผลิตที่ได้จะมีปริมาณมาก แต่คุณภาพข้าวจะมีคุณภาพต่ำมากกว่าคุณภาพดี ทำให้โดยเฉลี่ยข้าวเวียดนามจึงเป็นข้าวคุณภาพต่ำ แต่เวียดนามก็กำลังพัฒนาข้าวคุณภาพดีให้มีมากขึ้นเรื่อยๆ และมีการพัฒนาเครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เวียดนามจึงเป็นประเทศคู่แข่งส่งออกข้าวของไทยที่สำคัญ

ปัญหาเรื่องราคาข้าวในปี 2548 สูงนี้เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายกำหนดราคาจำนำข้าวแก่เกษตรกรไว้สูง จึงทำให้ราคาส่งออกข้าวสูงขึ้นด้วย ซึ่งหากรัฐบาลไม่สามารถแก้ปัญหาได้ จะทำให้ตลาดข้าวของไทยถูกแย่งตลาดได้เร็วและมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ภาคการส่งออกต้องเข้าใจรัฐบาลว่ามีภาระ 2 ด้าน คือด้านหนึ่งต้องดูแลเกษตรกร อีกด้านหนึ่งก็ต้องดูแลการส่งออกให้ดีด้วย ซึ่งจะทำให้ทั้ง 2 อย่างสมดุลกันค่อนข้างยาก ทั้งจะทำให้เกษตรกรพออยู่ได้ และผู้ส่งออกสามารถส่งออกได้

จากการเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์และสนทนากับผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องข้าว พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกข้าวไปอิหร่านของผู้ประกอบการไทย คือ ปัจจัยทางการเงิน ได้แก่ ราคาข้าวของไทย และความเชื่อมั่นในการชำระเงิน ซึ่งความเชื่อมั่นนี้มีผลจากปัจจัยทางการเมือง โดยเฉพาะโครงการนิวเคลียร์ ที่ทำให้ผู้ประกอบการหวั่นกับการที่อิหร่านถูกคว่ำบาตร นอกจากปัจจัยดังกล่าวยังมีปัจจัยเรื่องคุณภาพข้าว ความสัมพันธ์ใกล้ชิดด้านเศรษฐกิจ ความคุ้นเคย และความไว้วางใจระหว่างผู้ค้ากันโดยเฉพาะกับผู้ที่ทำการค้าขายกันมานาน

โดยสรุปในมุมมองของภาครัฐและวิชาการ การจะดำเนินนโยบายหรือมาตรการใดๆ นั้น ต้องศึกษาปัจจัยในหลายๆ ทิศทางเพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศ ทั้งปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง

ส่วนมุมมองของภาคเอกชน ส่วนใหญ่จะมองด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับเป็นสำคัญ จึงมีผู้ประกอบการเลือกทำการค้ากับอิหร่าน เนื่องจากอิหร่านมีรายได้และกำลังซื้อสูง เป็นตลาดใหญ่ในภูมิภาคตะวันออกกลางเพราะมีประชากรกว่า 70 ล้านคน นอกจากนี้ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับอิหร่านในฐานะที่อิหร่านสามารถเป็นประตูการค้าสู่ประเทศต่างๆ ในเอเชียกลางที่แยกออกมาจากอดีตสหภาพโซเวียตได้

ในมุมมองของอิหร่านมองในแง่ผลประโยชน์ที่ต่างฝ่ายต่างจะได้รับ และปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นสามารถเจรจาแลกเปลี่ยนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวชัชชฎา หาญเจนลักษณ์ เกิดวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2524 ที่จังหวัดสกลนคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้วยเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ในปีการศึกษา 2547 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย